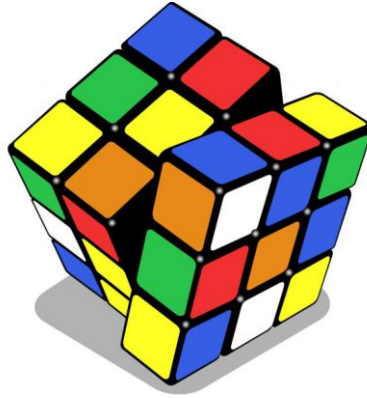

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Μαθησιακή Αποστολή
“Out of Eden Learn-inspired”

Τίτλος: «Παρατηρητήριο δικαιωμάτων στη
γειτονιά μας»
Βαθμίδα: Δημοτικό (Δ' Τάξη)

3^η Θεματική: Ενδιαφέροναι και Ενεργώ – Κοινωνική
Συναίσθηση & Ευθύνη
Υποθεματική: Ανθρώπινα δικαιώματα

Δημιουργός: Αχιλλέας Μανδρίκας
Επιμέλεια: Κυριακή Μέλλιου

Μαθησιακή αποστολή ΟΟΕΛ-inspired

Τίτλος	Παρατηρητήριο δικαιωμάτων στη γειτονιά μας
Δημιουργός	Αχιλλέας Μανδρίκας
Επιμέλεια	Κυριακή Μέλλιου
Θεματική	Ενδιαφέρομαι και ενεργώ
Υποθεματική	Ανθρώπινα δικαιώματα
Βαθμίδα/Τάξεις (που προτείνονται)	Δ΄ Δημοτικού

<p>Σύνδεση με το ΠΣ</p>	<p>ΓΛΩΣΣΑ</p> <p>Ενότητα 10: Λέξεις φτερουγίζουν πέρα, ταξιδεύουν στον αγέρα Σε αυτή την ενότητα μέσα από ιστορίες και γλωσσικά παιχνίδια συζητείται και το δικαίωμα στην εκπαίδευση (β' τεύχος, σελ. 81-99).</p> <p>Ενότητα 13: Όλοι διαφορετικοί, όλοι ίσοι Σε αυτή την ενότητα οι μαθητές καλούνται να μιλήσουν για τα δικαιώματα των παιδιών μέσα από εικόνες, λογοτεχνικά κείμενα, κρυπτόλεξα, αφίσες (γ' τεύχος, σελ. 33-48).</p> <p>ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ</p> <p>Ο εφιάλτης της Περσεφόνης (σελ. 26) Ο Τζοβάνι (σελ. 104) Ας δώσουμε τον κόσμο στα παιδιά (σελ. 164)</p> <p>ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ</p> <p>Ενότητα 1: Ελλάδα – Η χώρα μας Στο κεφάλαιο 7: Ο τόπος μας: Μέρη με ιστορία Σε αυτό το κεφάλαιο οι μαθητές συζητούν, ερευνούν και καταγράφουν στοιχεία από το τοπικό τους περιβάλλον (βιβλίο μαθητή, σελ. 24-26)</p> <p>Ενότητα 3: Η φύση είναι το σπίτι μας (Φυσικό περιβάλλον και προστασία) (σελ. 70-87) Στα κεφάλαια 5 (Εμείς και το περιβάλλον σήμερα), 6 (Η ρύπανση του αέρα), 7 (Απορρίμματα: υπάρχουν λύσεις!), 8 (Το νερό, πολύτιμες σταγόνες), 9 (Θέλουμε καθαρές θάλασσας και ακτές!), 10 (Τα δάση εκπέμπουν σήμα κινδύνου), 11 (Το πράσινο στις πόλεις), 12 (Ζώα που κινδυνεύουν να εξαφανιστούν) οι μαθητές γνωρίζουν τα περιβαλλοντικά προβλήματα, αναδεικνύουν όσα αφορούν τον τόπο τους και συζητούν για το δικαίωμα διαβίωσης σε καθαρό περιβάλλον.</p> <p>Ενότητα 7 «Επικοινωνία και ενημέρωση». Κεφάλαιο 6 με τίτλο «Γινόμαστε μικροί ερευνητές», όπου οι μαθητές/τριες μαθαίνουν πώς να οργανώνουν μία έρευνα για ένα ζήτημα που τους ενδιαφέρει (βιβλίο μαθητή, σελ. 146-148).</p>
<p>Γενικοί Σκοποί</p>	<p>Οι μαθητές/τριες</p> <p>α) να εξηγούν πότε τηρούνται και πότε παραβιάζονται βασικά ανθρώπινα δικαιώματα σε κοινωνικές καταστάσεις που παρατηρούν στο τοπικό περιβάλλον</p> <p>β) να έχουν θετική στάση στην τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που βλέπουν να παραβιάζονται στο τοπικό περιβάλλον</p> <p>γ) να συνεργάζονται δημιουργικά σε ομαδικές εργασίες που αναλαμβάνουν</p>

<p>Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου</p>	<p>Δεξιότητες 21^{ου} αιώνα (4C)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Κριτική σκέψη, Επικοινωνία, Συνεργασία, Δημιουργικότητα <p>Δεξιότητες μάθησης</p> <ul style="list-style-type: none"> - Σεβασμός, Ανεκτικότητα στις συγκρούσεις - Προσεκτική ακρόαση και παρατήρηση, Αυτόνομη μάθηση - Κριτική κατανόηση του κόσμου, αναλυτική και κριτική σκέψη
<p>ΟΟΕΛ στρατηγικές καλλιέργειας δεξιοτήτων (ρουτίνες σκέψης και εργαλεία διαλόγου)</p>	<p>ΡΟΥΤΙΝΕΣ ΣΚΕΨΗΣ</p> <p>Βλέπω-Σκέφτομαι-Αναρωτιέμαι (1^ο, 4^ο, 7^ο)</p> <p>Τι σε κάνει να το λες; (2^ο)</p> <p>Κλίμακα πολυπλοκότητας (3^ο)</p> <p>Το παιχνίδι των εξηγήσεων (5^ο)</p> <p>Τίτλοι (6^ο)</p> <p>Συνδέω-Επεκτείνω-Προβληματίζομαι (7^ο)</p> <p>ΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΔΙΑΛΟΓΟΥ</p> <p>της «ερώτησης» (1^ο, 3^ο, 7^ο)</p> <p>της «διατύπωσης άποψης» (1^ο, 5^ο)</p> <p>της «εκτίμησης» (2^ο, 6^ο, 7^ο)</p> <p>της «σύνδεσης» (2^ο, 4^ο)</p> <p>της «επέκτασης» (3^ο, 4^ο, 6^ο)</p> <p>του «προβληματισμού/πρόκλησης» (5^ο)</p>
<p>Εκπαιδευτικές μέθοδοι - Τεχνικές</p>	<p>Μέθοδος: διερευνητική & ομαδοσυνεργατική</p> <p>Τεχνικές: καταγισμός ιδεών, εννοιολογικός χάρτης, μελέτη πεδίου, χρήση τεχνών, βιωματικό παιχνίδι, κατασκευή αφίσας</p>

<p>Εκπαιδευτικό υλικό (συμβατικό ή ψηφιακό)</p>	<p>Ο εκπαιδευτικός θα χρειαστεί να έχει στη διάθεσή του: A) σχολικά βιβλία Δ' Δημοτικού B) χάρτη της γειτονιάς Γ) υλικά και χρώματα για εικαστικές απεικονίσεις</p> <p>Πηγές υλικού για θέματα δικαιωμάτων στην Ελλάδα: Συνήγορος του Παιδιού, Δίκτυο για τα δικαιώματα του παιδιού, Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας, UNICEF, Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), Living Democracy, Εθνικό Κέντρο Οπτικοακουστικών Μέσων και Επικοινωνίας, Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής ΓΣΕΕ, Ίδρυμα Λασκαρίδη, Κέντρο Προάσπισης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Καρπός – Κέντρο Εκπαιδευτικών Δράσεων & Διαπολιτισμικής Επικοινωνίας, Σχεδιάζω για όλους, Κλειδιά και αντικλειδιά, Ψηφίδες γνώσης, Αντιγόνη – Κέντρο πληροφόρησης & τεκμηρίωσης, Solidarity now, Πανελλήνιο Δίκτυο για το θέατρο στην εκπαίδευση, ΕΛΙΞ – Προγράμματα εθελοντικής εργασίας, Μετάδραση – Δράση για τη μετανάστευση & την ανάπτυξη, ΑΡΣΙΣ – Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων, Πρωτοβουλία για το Άρθρο 12, Παιδική Νομική Βιβλιοθήκη κλπ</p> <p>Πηγές υλικού για θέματα δικαιωμάτων στον κόσμο: ΟΗΕ, UNESCO, UNICEF, Περιφερειακό Κέντρο Πληροφόρησης του ΟΗΕ (UNRIC), Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), Συμβούλιο της Ευρώπης, Διεθνής Αμνηστία, Institute for Rights Equality & Diversity (i-RED), Διεθνής Οργανισμός για το Θέατρο στην Εκπαίδευση (IDEA), Βρετανικό Συμβούλιο, Επίτροπος Προστασίας Δικαιωμάτων του Παιδιού – Κύπρος, Ευρωπαϊκό Δίκτυο Επιτρόπων για το Παιδί (ENOC), Children's life quality: participation, recreation and play (CICADA), Μεσογειακό Ινστιτούτο Μελετών Κοινωνικού Φύλου – Κύπρος κλπ</p>
<p>Υλικοτεχνική υποδομή</p>	<p>Υπολογιστής & Βιντεοπροβολέας Πρόσβαση σε υπολογιστή με σύνδεση στο διαδίκτυο Φωτογραφική μηχανή</p>
<p>Διάρκεια (βάσει ΦΕΚ 2539/24-6-2020)</p>	<p>14 ώρες</p>
<p>Προτεινόμενοι φορείς συνεργασίας</p>	<p>Υπηρεσίες του τοπικού Δήμου (π.χ. Δημοτική Βιβλιοθήκη, Κοινωνικές Υπηρεσίες, Κέντρο Πρόληψης κλπ) ΚΕΠΕΑ (Κέντρο Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία) Φορέας που ειδικεύεται στα ανθρώπινα δικαιώματα</p>
<p>Εκδηλώσεις διάχυσης</p>	<p>Έκθεση φωτογραφίας Έκθεση έντυπης ή ψηφιακής αφίσας Εκδήλωση παρουσίασης και ευαισθητοποίησης στους γονείς, στην εκπαιδευτική κοινότητα και στην τοπική κοινωνία Δημιουργία βιντεοπαρουσίασης της δράσης και ανάρτηση σε ψηφιακά μέσα</p>

<p>Περίληψη</p>	<p>Η μαθησιακή αποστολή «Παρατηρητήριο δικαιωμάτων στη γειτονιά μας» εντάσσεται στη θεματική ενότητα των εργαστηρίων δεξιοτήτων «Ενδιαφέρομαι και ενεργώ» και απευθύνεται στη Δ΄ Δημοτικού. Αποσκοπεί πρωτίστως στην ανάπτυξη δεξιοτήτων του 21ου αιώνα (4C) και δευτερευόντως στην ανάπτυξη δεξιοτήτων μάθησης με έμφαση στην κριτική κατανόηση του κόσμου. Οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται να αναγνωρίζουν βασικά ανθρώπινα δικαιώματα σε κοινωνικές καταστάσεις που παρατηρούν στη γειτονιά και να εξηγούν πότε τηρούνται και πότε παραβιάζονται. Μέσα από την προσωπική έκφραση και συμμετοχή παροτρύνονται να υποστηρίζουν παρεμβάσεις στο τοπικό περιβάλλον, ώστε να τηρούνται τα δικαιώματα όλων των κατοίκων και όλων των κοινωνικών ομάδων. Τέλος, επιδιώκεται να συνεργάζονται δημιουργικά σε ομαδικές εργασίες που αναλαμβάνουν με έμφαση στη δημιουργία ενός τοπικού αφηγηματικού χάρτη. Σε καθένα από τα επτά (7) εργαστήρια οι μαθητές/τριες εμπνέονται από συνδέσεις με το αναλυτικό πρόγραμμα μαθημάτων. Στη συνέχεια, καλούνται να εμπλακούν σε μια ομαδική δραστηριότητα, την οποία παρουσιάζουν στο σύνολο της τάξης. Στο τέλος, σχολιάζουν όλες τις παρουσιάσεις με τη χρήση των εργαλείων διαλόγου του ΟΟΕΛ project, καλλιεργώντας την ικανότητα κριτικής σκέψης και διευρύνοντας την οπτική τους με αφορμή σκηνές του τοπικού περιβάλλοντος.</p>
<p>Λέξεις – κλειδιά</p>	<p>δικαιώματα, κανόνες, διαφορετικότητα, γειτονιά</p>

Εργαστήριο 1° (Τίτλος): Ας γνωρίσουμε τα ανθρώπινα δικαιώματα

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Δραστηριότητες
<p>Οι μαθητές/τριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ να καλλιεργήσουν την επικοινωνιακή δεξιότητα του οπτικού γραμματισμού▪ να έρθουν σε επαφή με διαφορετικής μορφής πληροφορίες για τα ανθρώπινα δικαιώματα▪ να αναγνωρίζουν και να ταξινομούν βασικά ανθρώπινα δικαιώματα▪ να συνεργαστούν για ένα κοινό έργο▪ να υπερασπίζονται ή να αντικρούουν απόψεις βασισμένοι/ες σε επιχειρήματα▪ να αξιοποιήσουν τα εργαλεία διαλόγου για να διατυπώσουν τις απόψεις τους με σεβασμό στο έργο των συμμαθητών/τριών τους	<p>Δείτε τις εικόνες και διαβάστε τα κείμενα από το Βιβλίο Γλώσσας και από το Ανθολόγιο που υπάρχουν στο Φύλλο Εργασίας 1. Σκεφτείτε για ποιον λόγο γράφτηκαν αυτά τα κείμενα; Τι είδους πληροφορίες μπορούμε να αντλήσουμε από αυτά; Σε ποια δικαιώματα αναφέρεται καθένα; Αναρωτηθείτε αν τα δικαιώματα αυτά παρέμειναν ίδια ή αν εξελίχθηκαν με το πέρασμα των ετών. Αλλάζουν τα δικαιώματα ή αλλάζει η αποδοχή τους από την κοινωνία; Οι κοινωνίες αλλάζουν ή παραμένουν ίδιες; Υπάρχουν άλλα δικαιώματα; (Βλέπω, σκέφτομαι, αναρωτιέμαι) (Φύλλο Εργασίας 1)</p> <p>Χωριστείτε σε ομάδες και συγκεντρώστε όσες περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε για τα ανθρώπινα δικαιώματα μέσα από την ενότητα 13 του βιβλίου Γλώσσας (γ' τεύχος) με τίτλο «Όλοι διαφορετικοί, όλοι ίσοι». Υπάρχουν κείμενα ή εικόνες που περιγράφουν ή υπονοούν κάποια δικαιώματα; Ταξινομήστε τα δικαιώματα που θα βρείτε σε κατηγορίες με τη μορφή ενός πίνακα με στήλες. Αναπαραστήστε τα με τη μορφή ενός εννοιολογικού χάρτη σε μορφή «αράχνης». (Φύλλο Εργασίας 1)</p> <p>Παρουσιάστε το έργο κάθε ομάδας. Σχολιάστε όσα λένε οι άλλες ομάδες χρησιμοποιώντας το εργαλείο διαλόγου της «ερώτησης» (Αναρωτιέμαι αν... , Βοήθησέ με να καταλάβω τι εννοείς όταν λες...) ή της «διατύπωσης άποψης» (Από την πλευρά μου θεωρώ... , Κατά τη γνώμη μου...)</p>

Εργαστήριο 2^ο (Τίτλος): Αναγνωρίζουμε τα ανθρώπινα δικαιώματα γύρω μας

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Δραστηριότητες
<p>Οι μαθητές/τριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ να αναπτύξουν την επικοινωνιακή δεξιότητα του οπτικού γραμματισμού▪ να εξοικειωθούν με τη στρατηγική της παρατεταμένης και λεπτομερούς παρατήρησης▪ να αναγνωρίζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα σε καταστάσεις της καθημερινής ζωής▪ να εκτιμούν πότε τηρούνται και πότε παραβιάζονται βασικά ανθρώπινα δικαιώματα σε διάφορες κοινωνικές καταστάσεις▪ να αιτιολογούν τη γνώμη τους βασισμένοι/ες σε συγκεκριμένα κριτήρια και επιχειρήματα▪ να αντιληφθούν την ύπαρξη διαφορετικών οπτικών και απόψεων σε ένα ζήτημα▪ να εξασκηθούν στον σεβασμό της διαφορετικής άποψης▪ να συνεργαστούν για ένα κοινό έργο▪ να αξιοποιήσουν τα εργαλεία διαλόγου για να διατυπώσουν τις απόψεις τους	<p>Μελετήστε προσεκτικά τις εικόνες από τα βιβλία Γλώσσας και Μελέτης, που υπάρχουν στο Φύλλο Εργασίας 2. Παρατηρήστε και σκεφτείτε αν και κατά πόσο σχετίζονται με περιπτώσεις παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (πεινά, φτώχεια, παιδική εργασία, παιδιά εκτός σχολείου, ανισότητα φύλων, αντιθέσεις και ανισότητες ανά τον κόσμο κλπ). Εκφράστε τις δικές σας σκέψεις και συναισθήματα. Τι βλέπετε; Τι ξέρετε; Αιτιολογήστε τις απόψεις σας. (Τι σε κάνει να το λες;) (Φύλλο Εργασίας 2)</p> <p>Χωριστείτε σε ομάδες και επιλέξτε μια από τις εικόνες του Φύλλου Εργασίας 2. Ζωγραφίστε την αντίθετη κατάσταση σε σχέση με το δικαίωμα που νομίζετε ότι υποδηλώνει. Συνδέστε τη ζωγραφιά σας και με προσωπικές σας εμπειρίες. Έχετε δει, ακούσει ή βιώσει προσωπικά κάποιες παρόμοιες καταστάσεις; Υπάρχουν στον κοινωνικό σας περίγυρο, στο σχολείο, στη γειτονιά; Θα αποτυπώσετε εικόνες περιστατικών που είδατε ή που εύχεστε να μη δείτε ποτέ; Τελικά, έχετε όλοι και όλες τις ίδιες εμπειρίες; Βλέπετε με τον ίδιο ακριβώς τρόπο κάθε κατάσταση; Συμφωνείτε απόλυτα στον αν τηρούνται ή καταπατώνται κάποια δικαιώματα; Κολλήστε τις ζωγραφιές σας έτσι ώστε να δημιουργηθεί μια ομαδική αφίσα.</p> <p>Παρουσιάστε το έργο κάθε ομάδας. Αξιολογήστε τις ζωγραφιές των άλλων ομάδων αξιοποιώντας τα εργαλεία διαλόγου της «εκτίμησης» (Τι αναγνωρίζετε ως πρωτότυπο ή σημαντικό; Τι θεωρείτε αξιόλογο ή μη αναμενόμενο;) και της «σύνδεσης» (Τι κοινά στοιχεία υπάρχουν στις ζωγραφιές; Τι κοινές εμπειρίες, ιδέες ή συναισθήματα αναδεικνύονται;)</p>

Εργαστήριο 3^ο (Τίτλος): Ας γνωρίσουμε τη γειτονιά μας ως καθρέφτη δικαιωμάτων

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Δραστηριότητες
<p>Οι μαθητές/τριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ να καλλιεργήσουν την ικανότητα παρατεταμένης και λεπτομερούς παρατήρησης▪ να αφιερώσουν χρόνο για να παρατηρήσουν προσεκτικά το άμεσο περιβάλλον τους▪ να αποκτήσουν μία εναλλακτική ματιά στη θέαση του τόπου τους▪ να συσχετίζουν εικόνες της καθημερινής ζωής με βασικά ανθρώπινα δικαιώματα▪ να αναγνωρίζουν πότε τηρούνται και πότε παραβιάζονται δικαιώματα σε γεγονότα και εκδηλώσεις που βλέπουν στο τοπικό περιβάλλον▪ να επαναπροσδιορίσουν τις αντιλήψεις τους για το τοπικό περιβάλλον μέσα από επιτόπιες έρευνες▪ να αναπτύξουν την κριτική τους ικανότητα συγκρίνοντας διαφορετικές απόψεις▪ να επιλύουν προβλήματα σκεπτόμενοι/ες δημιουργικά▪ να καλλιεργήσουν την ικανότητα ενσυναίσθησης▪ να συνεργαστούν για ένα κοινό έργο▪ να εξασκηθούν περαιτέρω στην αξιοποίηση των εργαλείων διαλόγου	<p>Μελετήστε το κεφάλαιο 7: Ο τόπος μας; Μέρη με ιστορία στην Ενότητα 1: Ελλάδα – Η χώρα μας στο βιβλίο της Μελέτης Περιβάλλοντος της Δ' Δημοτικού. Γράψτε σε αυτοκόλλητα χαρτάκια ποια στοιχεία ακριβώς μπορούν να ερευνήσουν οι μαθητές μιας τάξης στο τοπικό τους περιβάλλον. Βαθμολογήστε από το 1 (απλό) ως το 5 (πολύ σύνθετο) πόσο δύσκολο είναι να γίνει αυτή η έρευνα στη δική σας γειτονιά (<u>Κλίμακα πολυπλοκότητας</u>). Αιτιολογήστε την άποψή σας. (Φύλλο Εργασίας 3)</p> <p>Οργανώστε μια περιήγηση προσεκτικής και παρατεταμένης παρατήρησης στη γειτονιά. Σταθείτε σε ασφαλή σημεία, δείτε και παρατηρήστε προσεκτικά οτιδήποτε σας κάνει εντύπωση, σας προβληματίζει ή σας δημιουργεί πολλές και διαφορετικές σκέψεις (πρόσωπα, συναλλαγές, εκδηλώσεις, κοινωνικές καταστάσεις κλπ) σε σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Χωριστείτε σε ομάδες, κρατήστε σημειώσεις και πάρτε φωτογραφικά στιγμιότυπα. Τι βλέπετε; Τι ακούτε; Τι μυρίζετε; Τι ακριβώς τραβά την προσοχή σας; Ονομάστε τα ενδιαφέροντα στοιχεία που βλέπετε. Βγάλτε φωτογραφίες που αποτυπώνουν συγκεκριμένα επεισόδια ή εικόνες στη γειτονιά ή εστιάζουν σε μικρές λεπτομέρειες που δεν είναι εμφανείς με μια πρώτη ματιά ή σκηνές που σας προκαλούν μια ευχάριστη ή δυσάρεστη έκπληξη σε σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα.</p> <p>Με την επιστροφή στην τάξη επιλέξτε μια φωτογραφία (ατομικά, εταιρικά ή σε ομάδες), σκεφτείτε και γράψτε ένα σύντομο κείμενο όπου θα εξηγείτε α) γιατί διαλέξατε να τραβήξετε αυτή τη φωτογραφία; β) σε ποιο δικαίωμα θεωρείτε ότι αναφέρεται; γ) τι είδους πληροφορίες μπορεί να αντλήσει όποιος τη δει; δ) ποιο μήνυμα θέλετε να περάσετε σε όσους τη δουν; Αναρωτηθείτε αν αυτό που δείχνει η φωτογραφία που επιλέξατε συμβαίνει μόνιμα στη γειτονιά ή αν έχει συμβεί τώρα τελευταία. Αν συμβαίνει μόνιμα, γιατί δεν έχει γίνει κάτι για να αλλάξει αυτή τη κατάσταση; Αν συμβαίνει τελευταία, ποιο γεγονός μπορεί να είναι η αιτία; Έχετε δει κάπου αλλού την ίδια εικόνα; Αν ναι, πού και με ποια ευκαιρία;</p> <p>Παρουσιάστε το κείμενο και τη φωτογραφία κάθε ομάδας. Σχολιάστε όσα λένε οι άλλες ομάδες χρησιμοποιώντας το εργαλείο διαλόγου της «ερώτησης» (Τι σκέψεις έκανες; Είδες να παραβιάζονται κάποια ανθρώπινα δικαιώματα;) ή της «επέκτασης» (Τι κοινά στοιχεία υπάρχουν στις φωτογραφίες ή στα κείμενα; Με ποιον τρόπο η προσεκτική παρατήρηση στη γειτονιά έχει εμπλουτίσει τη γνώση και τη γνώμη μου για τα ανθρώπινα δικαιώματα;)</p>

Εργαστήριο 4^ο (Τίτλος): Ο χάρτης δικαιωμάτων της γειτονιάς μας**Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Οι μαθητές/τριες αναμένεται:

- να αναγνωρίζουν διαφορετικής μορφής πληροφορίες για τα ανθρώπινα δικαιώματα
- να επιλέξουν με προσοχή τις πληροφορίες που χρειάζονται και να τις αξιοποιήσουν σε ένα κοινό έργο
- να δημιουργήσουν έναν αφηγηματικό χάρτη της γειτονιάς
- να καλλιεργήσουν την κριτική τους ικανότητα
- να καλλιεργήσουν την επικοινωνιακή δεξιότητα του χαρτογραφικού γραμματισμού
- να εντάσσουν γεγονότα, πρόσωπα, ευρήματα και τεκμήρια στο κατάλληλο χωροχρονικό πλαίσιο
- να σκεφτούν με όρους διαπολιτισμικής επικοινωνίας
- να καλλιεργήσουν την ικανότητα ενσυναίσθησης
- να συνεργαστούν για ένα κοινό έργο
- να αισθανθούν τη χαρά της δημιουργίας και της συμμετοχής σε ένα κοινό έργο

Δραστηριότητες

Δείτε προσεκτικά όλες τις εικόνες και τα σκίτσα του βιβλίου της Μελέτης Περιβάλλοντος, που υπάρχουν στις σελίδες 70-87. Σκεφτείτε, τι είδους πληροφορίες μπορούμε να αντλήσουμε από αυτές; Ποια δικαιώματα μπορείτε να σκεφτείτε ότι υποδηλώνουν; Αναρωτηθείτε αν τα δικαιώματα που περιγράφουν ή υποδηλώνουν τηρούνται ή παραβιάζονται. Υπάρχουν νόμοι που ορίζουν πότε παραβιάζεται ένα δικαίωμα; Υπάρχουν συνέπειες για όσους παραβιάζουν τα δικαιώματα των άλλων; Υπάρχουν φορείς που ελέγχουν την παραβίαση των δικαιωμάτων; (**Βλέπω, σκέφτομαι, αναρωτιέμαι**) (Φύλλο Εργασίας 4)

Χωριστείτε σε ομάδες. Φτιάξτε έναν χάρτη της γειτονιάς, όπου θα αποτυπώνονται οι τοπικές αντίστοιχες εικόνες όσων μελετήσατε στο βιβλίο Μελέτης Περιβάλλοντος. Αποτυπώστε μέσα από τις φωτογραφίες που τραβήξατε οι ίδιοι κατά την περιήγηση στη γειτονιά ή με ζωγραφιές, σκίτσα, σύμβολα κλπ την κατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος, των κοινωνικών δικαιωμάτων ή των δικαιωμάτων ειδικών ομάδων του πληθυσμού. Επικεντρώστε, αν μπορείτε, σε μέτρα ή τρόπους προστασίας κάποιων δικαιωμάτων, που θεωρείτε ότι έχουν γίνει και είναι σημαντικά για τη γειτονιά σας.

Παρουσιάστε τους χάρτες όλων των ομάδων. Σχολιάστε όσα λένε οι άλλες ομάδες αξιοποιώντας τα εργαλεία διαλόγου της «**σύνδεσης**» (Ποιες εικόνες των χαρτών της γειτονιάς μου θύμισαν δικές μου εμπειρίες; Διαπιστώσαμε τέτοιες παραβιάσεις δικαιωμάτων στην περιήγησή μας στη γειτονιά;) και της «**επέκτασης**» (Ποιες εμπειρίες που είχαμε στη γειτονιά αναγνωρίστηκαν γενικά ως σημαντικές; Υπήρχαν δικαιώματα που ανέδειξαν κάποιες ή και όλες οι ομάδες; Υπήρχαν ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα στις χάρτες δικαιωμάτων όλων των ομάδων;).

Εργαστήριο 5^ο (Τίτλος): Οι δικές μου απόψεις και οι απόψεις των γύρω μου**Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

- Οι μαθητές/τριες αναμένεται:
- να επικοινωνήσουν με έναν εναλλακτικό τρόπο τις απόψεις τους για την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε τοπικό επίπεδο
 - να προσεγγίσουν με ευαισθησία και ευθύνη το τοπικό περιβάλλον ως προς την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
 - να καλλιεργήσουν τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους
 - να αναπτύξουν περαιτέρω την κριτική τους ικανότητα
 - να καλλιεργήσουν περαιτέρω την ικανότητα ενσυναίσθησης
 - να αναπτύξουν την ικανότητα συνεργασίας
 - να αναπτύξουν την ικανότητα αναζήτησης, συλλογής, ταξινόμησης και παρουσίασης δεδομένων
 - να αιτιολογούν την άποψή τους με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και επιχειρήματα
 - να αντλήσουν ευχαρίστηση από την εμπειρία του παιχνιδιού
 - να εξασκηθούν περαιτέρω στην αξιοποίηση των εργαλείων διαλόγου σεβόμενοι τις διαφορετικές απόψεις
 - να αντιληφθούν και να σέβονται την ύπαρξη διαφορετικών οπτικών και απόψεων σε ένα ζήτημα

Δραστηριότητες

Παίξτε το παιχνίδι «Η χώρα του ΣΥΜΦΩΝΩ-ΔΙΑΦΩΝΩ».

Χωρίστε την τάξη σε δυο μέρη χαράσσοντας στο πάτωμα μια γραμμή. Το ένα μέρος λέγεται «Η χώρα του ΣΥΜΦΩΝΩ» και όσο πιο πίσω στέκεται κάποιος τόσο πιο πολύ συμφωνεί. Το άλλο μέρος λέγεται «Η χώρα του ΔΙΑΦΩΝΩ» και όσο πιο πίσω στέκεται κάποιος τόσο πιο πολύ διαφωνεί. Στην αρχή του παιχνιδιού σταθείτε όλοι και όλες πάνω στη γραμμή ο ένας δίπλα στον άλλο.

Ακούστε φράσεις σχετικές με τα ανθρώπινα δικαιώματα που θα εκφωνεί αργά ο/η εκπαιδευτικός σας, σκεφτείτε σύντομα ΑΝ και ΠΟΣΟ ΠΟΛΥ συμφωνείτε ή διαφωνείτε και προχωρήστε μέσα στο αντίστοιχο κομμάτι. Αν συμφωνείτε λίγο, θα κάνετε λίγα βήματα. Αν συμφωνείτε πολύ θα κάνετε πολλά βήματα. Αν συμφωνείτε απόλυτα, θα πάτε να σταθείτε στο πίσω μέρος της «χώρας» που επιλέξατε. Δεν επιτρέπεται να μείνει κανένας ακριβώς πάνω στη γραμμή.

Μετά από κάθε φράση ο/η εκπαιδευτικός θα κάνει ερωτήσεις. Εξηγήστε την άποψή σας αιτιολογώντας γιατί σταθήκατε σε εκείνο ακριβώς το σημείο. Τι παρατηρείτε; Είστε όλοι στο ίδιο σημείο; Τι σημαίνει αυτό; Αναδεικνύονται αντίθετες απόψεις; Είναι λογικό αυτό; Γιατί; Πώς θα καταφέρουμε να μην τσακωθούμε; Γίνονται όλες οι απόψεις σεβαστές, χωρίς να δημιουργούνται άβολες καταστάσεις, προσβολές και καβγάδες; **(Το παιχνίδι των εξηγήσεων)**

Ήρθε η ώρα για μια έρευνα στο διαδίκτυο. Αναζητήστε έναν τοπικό φορέα που εγγυάται ότι οι κάτοικοι της γειτονιάς δεν θα στερούνται τα δικαιώματά τους. Επισκεφθείτε τον ιστότοπο του Δήμου σας ή κάποιου άλλου φορέα που προσφέρει κοινωνικές υπηρεσίες. Τι ακριβώς είναι οι κοινωνικές υπηρεσίες και ποια δικαιώματα προστατεύουν; Πώς επικοινωνούν τη δράση τους; Πώς μπορεί κάποιος να απευθυνθεί σε αυτές και με ποιον τρόπο θα το κάνει; Οργανώστε τις πληροφορίες που θα βρείτε σε έναν ψηφιακό φάκελο και κάνετε μια σύντομη παρουσίαση.

Παρουσιάστε τους φακέλους όλων των ομάδων. Οργανώστε μία συζήτηση με βάση τα δεδομένα που έχετε συλλέξει χρησιμοποιώντας το εργαλείο διαλόγου του «**προβληματισμού/πρόκλησης**». Προκαλέστε συζήτηση για κάτι που παραμένει ασαφές ή που θα θέλατε να κατανοήσετε καλύτερα σχετικά με τον ρόλο και τη δράση των τοπικών φορέων προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Με προβληματίζει ότι... Δεν είμαι σίγουρος/η...). Επιπλέον, ασκηθείτε και στη χρήση του εργαλείου διαλόγου της «**διατύπωσης άποψης**» (Προσωπικά θεωρώ..., Από την πλευρά μου διαφωνώ, διότι... Κατά τη γνώμη μου όμως...) (Φύλλο Εργασίας 5)

Εργαστήριο 6^ο (Τίτλος): Οι απόψεις για τα δικαιώματα στη γειτονιά μας

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Δραστηριότητες
<p>Οι μαθητές/τριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ να καλλιεργήσουν την ικανότητα οργανωμένης έρευνας▪ να συλλέγουν και να ταξινομούν ερευνητικά δεδομένα▪ να αντιληφθούν τις καθημερινές εμπειρίες ως παράγοντα διαμόρφωσης των απόψεων που έχουν αναπτύξει για τον τόπο τους▪ να αναπτύξουν την ικανότητα συνεργασίας▪ να θέτουν στόχους για το μέλλον και να λαμβάνουν αποφάσεις▪ να επιλύουν προβλήματα στο τοπικό τους περιβάλλον▪ να αναπτύξουν νοοτροπία ενεργού πολιτειότητας	<p>Διαβάστε από το βιβλίο της Μελέτης Περιβάλλοντος το κεφάλαιο 6 με τίτλο «Γινόμαστε μικροί ερευνητές» στην ενότητα 7 «Επικοινωνία και ενημέρωση». Ορίστε τις ερευνητικές επιλογές που έχετε διαθέσιμες προκειμένου να αντλήσετε πληροφορίες για ένα θέμα που επιθυμείτε να μελετήσετε σε βάθος. Ποιο θέμα μάς ενδιαφέρει περισσότερο; Ποιο δικαίωμα παραβιάζεται συστηματικά στη γειτονιά; Πώς θα το ερευνήσουμε; Με ποιο ερευνητικό εργαλείο; Επανεξετάστε τις πληροφορίες που έχετε συλλέξει στον ψηφιακό σας φάκελο σχετικά με τον ρόλο και τη δράση των κοινωνικών υπηρεσιών του δήμου της γειτονιάς σας για την προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Επιλέξτε το ερευνητικό εργαλείο που θα σας βοηθήσει να αντλήσετε πληροφορίες σχετικά με την ενημέρωση που έχουν τα παιδιά του σχολείου και του τόπου σας (π.χ. συντάξτε ένα ερωτηματολόγιο).</p> <p>Οργανώστε την έρευνά σας και εξάγετε τα αποτελέσματα με τη μορφή Τίτλων (Φύλλο Εργασίας 6) Ρωτήστε τους συμμαθητές/τριές σας ή άλλα παιδιά του σχολείου ποιο δικαίωμα παραβιάζεται συστηματικά στη γειτονιά, ποιος φορέας υπάρχει για την προστασία αυτού του δικαιώματος, πώς ζητάμε τις υπηρεσίες του και με ποιον τρόπο αυτός παρεμβαίνει. (Φύλλο Εργασίας 6)</p> <p>Οπτικοποιήστε τα αποτελέσματα με όποιον τρόπο επιθυμείτε (π.χ. γράφημα) και σχολιάστε τους Τίτλους χρησιμοποιώντας το εργαλείο διαλόγου της «Εκτίμησης» για περιπτώσεις παιδιών που είναι αρκετά ενημερωμένα (Εκτιμώ ότι τα παιδιά της γειτονιάς μου...) και της «Επέκτασης» για ιδέες που προκύπτουν σχετικά με παιδιά που δεν γνωρίζουν για τους φορείς προστασίας των ανθρώπινων δικαιωμάτων (Η ιδέα που επεκτείνει τη δράση μας προς νέες κατευθύνσεις είναι...)</p>

Εργαστήριο 7^ο (Τίτλος): Αφίσες για τα ανθρώπινα δικαιώματα

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Δραστηριότητες
<p>Οι μαθητές/τριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ να δημιουργήσουν αφίσες για τα δικαιώματα με συνεργατικό τρόπο▪ να αντλήσουν έμπνευση από το υλικό που έχουν μελετήσει μέχρι τώρα, ώστε να διατυπώνουν με σαφήνεια προσωπικά σχέδια και στόχους για το μέλλον▪ να αναπτύξουν περαιτέρω τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους▪ να επιλέξουν τις κατάλληλες πληροφορίες που χρειάζονται και να τις αξιοποιήσουν σε ένα κοινό έργο▪ να επικοινωνήσουν με έναν εναλλακτικό τρόπο την οπτική τους για τα ανθρώπινα δικαιώματα▪ να αναπτύξουν την ικανότητα συνεργασίας▪ να αισθανθούν τη χαρά της δημιουργικής συμμετοχής σε ένα κοινό έργο	<p>Δείτε την αφίσα με τα δικαιώματα των παιδιών, που υπάρχει στην ενότητα «Όλοι διαφορετικοί, όλοι ίσοι» στο βιβλίο Γλώσσας Δ' Δημοτικού, γ' τεύχος, σελ. 40. Σκεφτείτε αν η εικονογράφηση είναι καλύτερος τρόπος παρουσίασης των δικαιωμάτων από ένα γραπτό κείμενο. Αναρωτηθείτε αν θα μπορούσατε να φτιάξετε τις δικές σας αφίσες με συνθήματα για τα ανθρώπινα δικαιώματα ή για τα δικαιώματα ειδικών ομάδων, όπως των προσφύγων, των μεταναστών, των εργαζομένων, των παιδιών κλπ. Αναρωτηθείτε, επίσης, πού θα μπορούσαν να τοποθετηθούν, πώς να αξιοποιηθούν ή πώς να δημοσιοποιηθούν για να μεταδώσουν καλύτερα και ευρύτερα τα μηνύματά τους. Θα είναι καλύτερα να είναι έντυπες ή ψηφιακές οι αφίσες; (Βλέπω, σκέφτομαι, αναρωτιέμαι) (Φύλλο Εργασίας 7)</p> <p>Χωριστείτε σε ομάδες και φτιάξτε τη δική σας αφίσα, που θα ενημερώνει τα παιδιά της γειτονιάς σας σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων τους. Αξιολογήστε όλα τα δεδομένα που έχετε μέχρι τώρα συλλέξει. Ουμηθείτε σε ποια σημεία της γειτονιάς παραβιάζονται δικαιώματα. Μελετήστε ξανά τις φωτογραφίες και τον χάρτη. Επιλέξτε το θέμα, το περιεχόμενο, το σύνθημα ή τα συνθήματα που θα περιέχει η αφίσα της ομάδας σας. Σκεφτείτε αν οι αφίσες θα δείχνουν περιπτώσεις τήρησης ή παραβίασης μόνο ενός δικαιώματος, αν θα αναδεικνύουν την εξέλιξη των απόψεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε διάφορες εποχές ή αν θα αναφέρονται μόνο σε μια συγκεκριμένη εποχή. Αποφασίστε αν οι αφίσες θα περιλαμβάνουν τη νομοθεσία για την προστασία των δικαιωμάτων ή αν θα προτείνουν δράσεις για την προστασία των δικαιωμάτων σε τοπικό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο.</p> <p>Συνδέστε με όσα είδατε στη γειτονιά. Δώστε τη δική σας προοπτική στο μέλλον δηλαδή περιγράψτε πώς θα θέλατε να γίνει το σημείο αυτό μετά από μερικά χρόνια. Ζωγραφίστε τυχόν παρεμβάσεις που φαντάζεστε ότι μπορούν να γίνουν από διάφορους φορείς ή υπηρεσίες.</p> <p>Επεκτείνετε τη σκέψη σας στους τρόπους κοινοποίησης των έργων σας. Πώς θα τις δουν όσο το δυνατόν περισσότεροι άνθρωποι; Πώς θα γίνουν πιο γνωστές και αναγνωρίσιμες; Πώς θα ενεργοποιηθούν πρόσωπα και φορείς για την προστασία των δικαιωμάτων όταν τις δουν;</p> <p>Προβληματιστείτε με τις πιθανές βοήθειες που θα χρειαστείτε για τη διάχυση της πληροφόρησης. Θα χρειαστείτε κάτι από τους γονείς σας; Θα χρειαστείτε κάποιον από τους εκπαιδευτικούς του σχολείου που έχει ειδικές γνώσεις για την ανάρτησή τους; Θα χρειαστείτε κάποιον από τον τοπικό Δήμο, τη Δημοτική Βιβλιοθήκη ή άλλο τοπικό φορέα;</p> <p>(Συνδέω, επεκτείνω, προβληματίζομαι)</p> <p>Παρουσιάστε τις αφίσες. Σχολιάστε όσα λένε οι άλλες ομάδες χρησιμοποιώντας το εργαλείο διαλόγου της «εκτίμησης» (Μου αρέσει... Βρίσκω σημαντικό... Εκτιμώ ως πρωτότυπο...) και της «ερώτησης» (Θα ήθελα να μάθω περισσότερα για... Τι εννοείτε με... Πώς φαντάζεστε ότι θα γίνει... Πόσο εύκολο είναι να...).</p>

**Παρατηρητήριο δικαιωμάτων στη γειτονιά μας - Φύλλο εργασίας 1:
Βλέπω σκέφτομαι, αναρωτιέμαι**

A1. Χωριστείτε σε ομάδες. Δείτε και διαβάστε το παρακάτω κείμενο (Βιβλίο Γλώσσας, β' τεύχος, σελ. 86).

Ύστερα από κάμποσο καιρό, ο πατέρας μου με πήρε μια μέρα στα γόνατά του και μου είπε πως είναι καιρός ν' αρχίσω να μαθαίνω γράμματα. Την άλλη μέρα ήρθε ο δάσκαλος και μου 'φερε κάτι πλάκες, τετράδια, πετροκόκτυλα και μολύβια. Τέτοια παιχνίδια δεν είχα δει ακόμα, τα πήρα στο χέρι μου, τα στριφογύριζα και τα καμάρωνα. Ο δάσκαλος πήρε δυο καρτέκλες, τις έβαλε κοντά στο τραπέζι, δίπλα δίπλα, κάθισε κοντά μου και μου είπε κάποια λόγια που δεν τα θυμάμαι. Δεν ξέρω γιατί, μα όταν άρχισε να μου μιλάει, θυμήθηκα τον Ναπολιτάνο τον ψαρά και μ' έπιασαν τα γέλια. Ο δάσκαλος με χάιδεψε στην πλάτη με καλοσύνη, η μητέρα μου με μάλωσε. Ο δάσκαλος είπε τότε – το θυμάμαι καλά:

— Μη το μαλώνετε, κυρία. Έτσι είναι όλα τα παιδάκια. Όταν αρχίσουν να μαθαίνουν ελληνικά, τους φαίνονται παράξενα και γελούνε. Ύστερα συνηθίζουν.

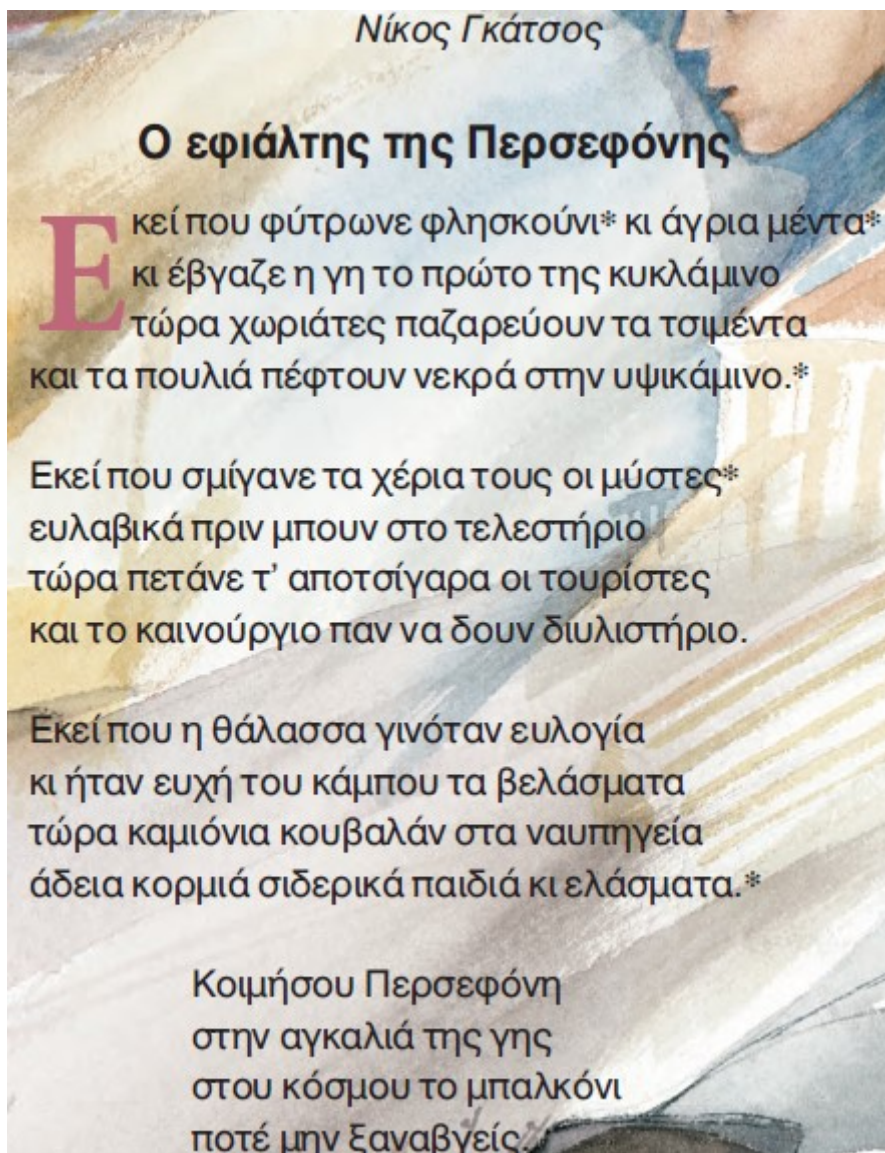
Ο δάσκαλος είχε δίκιο. Όχι μόνο συνήθισα, μα σε λίγο καιρό έπαιζα στα δάχτυλα, παρατατικούς, υπερουντέλικους, μέσους μέλλοντες, δυϊκούς αριθμούς*: τῶ ἄνθρωπῳ, τοῖν ἄνθρωποιν και χίλια δυο πράγματα, που δεν τα θυμάμαι σήμερα. Άρχισα να γίνομαι σοφός.

Παύλος Νιρβάνας, *Τα Απαντα*, 3ος τόμος, εκδ. Χρήστου Γιοβάνη, Αθήνα, 1968 (διάσκευή)

Αναρωτηθείτε και απαντήστε στις ερωτήσεις συμπληρώνοντας τον πίνακα:

Σε ποιο δικαίωμα αναφέρεται το κείμενο;	
Το πρόσωπο που αφηγείται απόλαυσε ή στερήθηκε αυτό το δικαίωμα;	
Υπάρχουν παιδιά που στερούνται αυτό το δικαίωμα;	
Γιατί άραγε συμβαίνει αυτό;	

A2. Χωριστείτε σε ομάδες. Δείτε και διαβάστε το παρακάτω κείμενο (Ανθολόγιο Γ΄ – Δ΄ τάξης, σελ. 26).

Αναρωτηθείτε και απαντήστε στις ερωτήσεις συμπληρώνοντας τον πίνακα:

Σε ποιο δικαίωμα αναφέρεται το κείμενο;	
Το πρόσωπο που αφηγείται απόλαυσε ή στερήθηκε αυτό το δικαίωμα;	
Υπάρχουν παιδιά που στερούνται αυτό το δικαίωμα;	
Γιατί άραγε συμβαίνει αυτό;	

A3. Χωριστείτε σε ομάδες. Δείτε και διαβάστε το παρακάτω κείμενο (Ανθολόγιο Γ΄ – Δ΄ τάξης, σελ. 104).

Nα πώς πιάσαμε φιλίες με το Σπύρο. Περνούσε μια μέρα μπροστά από το σπίτι, αδύνατος και ωχρούλης καθώς ήταν. Με ένα μπερεδάκο στο κεφάλι και ένα τετράδιο στο χέρι. Του φώναξα:

«Τέτοια ώρα, στις δέκα το πρωί πάνε στο σχολείο τα καλά παιδιά; Τρέχα! Θα σε μαλώσει ο δάσκαλος!».

Τότε αντιλήφθηκα ότι το παιδί περπατούσε με κόπο. Το αγοράκι σταμάτησε και είπε:

«Ο δάσκαλος δε φωνάζει πια... Ξέρει ότι πεινάμε και κρυώνουμε... Τα θρανία όλο αδειάζουν... Ο δάσκαλος δε θυμώνει πια...».

Τότε ρώτησα το μικρό, όχι από αδιακρισία, αλλά από ενδιαφέρον, γιατί ήταν και γειτονόπουλό μας. Τον έβλεπα ταχτικά την ίδια ώρα να περνά από το σπίτι.

«Τι έφαγες το πρωί;», του κάνω.

«Τι να φάω; Φλούδια από λεμόνια! Ο πατέρας τρώει το ίδιο. Από τα λεμόνια θα σωθούμε, όσο βρίσκονται κι αυτά...».

«Και ο πατέρας σου πού δουλεύει;».

«Πού να δουλέψει; Έφτιαχνε πρώτα κλειδωνιές... * Μα τώρα πια κάθεται...».

Και ο Σπύρος ξαναπήρε το δρόμο. Βάδιζε σα να 'χε χιονίστρες* στα πόδια και τον πονούσαν.

Έτσι το λοιπόν πιάσαμε γνωριμία με το Σπύρο.

Αναρωτηθείτε και απαντήστε στις ερωτήσεις συμπληρώνοντας τον πίνακα:

Σε ποιο δικαίωμα αναφέρεται το κείμενο;	
Το πρόσωπο που αφηγείται απόλαυσε ή στερήθηκε αυτό το δικαίωμα;	
Υπάρχουν παιδιά που στερούνται αυτό το δικαίωμα;	
Γιατί άραγε συμβαίνει αυτό;	

A4. Χωριστείτε σε ομάδες. Δείτε και διαβάστε το παρακάτω κείμενο (Ανθολόγιο Γ΄ – Δ΄ τάξης, σελ. 164).

Ναζίμ Χικμέτ

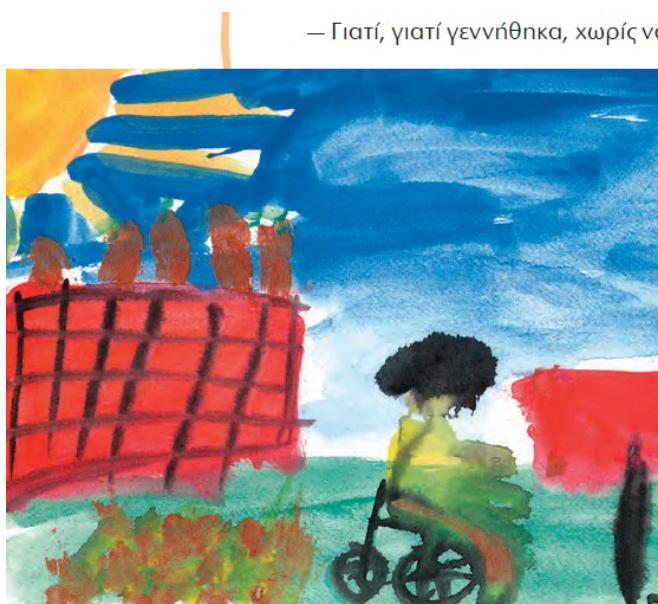
Ας δώσουμε τον κόσμο στα παιδιά

Ας δώσουμε τον κόσμο στα παιδιά έστω και για μια μέρα
ας τον δώσουμε να παίξουν σαν ένα πολύχρωμο μπαλόνι
να παίξουν τραγουδώντας ανάμεσα στ' αστέρια
ας δώσουμε τον κόσμο στα παιδιά
σαν ένα τεράστιο μήλο, σαν ψίχα ολόζεστου ψωμιού
να χορτάσουν μια μέρα τουλάχιστον
ας δώσουμε τον κόσμο στα παιδιά
να μάθει έστω και για μια μέρα ο κόσμος τη φιλία
τα παιδιά θα πάρουν απ' τα χέρια μας τον κόσμο
θα φυτέψουν αθάνατα δέντρα.

Αναρωτηθείτε και απαντήστε στις ερωτήσεις συμπληρώνοντας τον πίνακα:

Σε ποιο δικαίωμα αναφέρεται το κείμενο;	
Το πρόσωπο που αφηγείται απόλαυσε ή στερήθηκε αυτό το δικαίωμα;	
Υπάρχουν παιδιά που στερούνται αυτό το δικαίωμα;	
Γιατί άραγε συμβαίνει αυτό;	

A5. Χωριστείτε σε ομάδες. Δείτε και διαβάστε το παρακάτω κείμενο (Βιβλίο Γλώσσας, Ανθολόγιο γ' τεύχος, σελ. 43).

Ζωγραφιά από το παιδικό εργαστήρι του Στέλιου Μαυρομάτη.
Παιδιά στα χίλια χρώματα, Μαρία Μπινιάδου, εκδ. Ιανός, Θεσσαλονίκη, 2000

— Γιατί, γιατί γεννήθηκα, χωρίς να φταίω γι' αυτό, με κάποιες αδυναμίες..., προσπαθούσε να εξηγήσει ο Μπίλι. Τα χέρια μου δεν πιάνουν μερικές φορές καλά, τα πόδια μου δεν πατούν στέρεα και δεν μπορώ να περπατήσω καλά. Άλλα παιδιά σαν εμένα δυσκολεύονται να μιλήσουν, το μυαλό τους κουράζεται και σταματά... Γι' αυτό χρειαζόμαστε τη φροντίδα των άλλων. Χωρίς αυτή δεν μπορούμε να κάνουμε κάποια πράγματα. Όταν ξέρουμε όμως ότι φροντίζουν για μας, ότι μας αγαπούν, τότε αντιμετωπίζουμε τις δυσκολίες μας πιο εύκολα. Γινόμαστε δυνατοί και άξιοι να

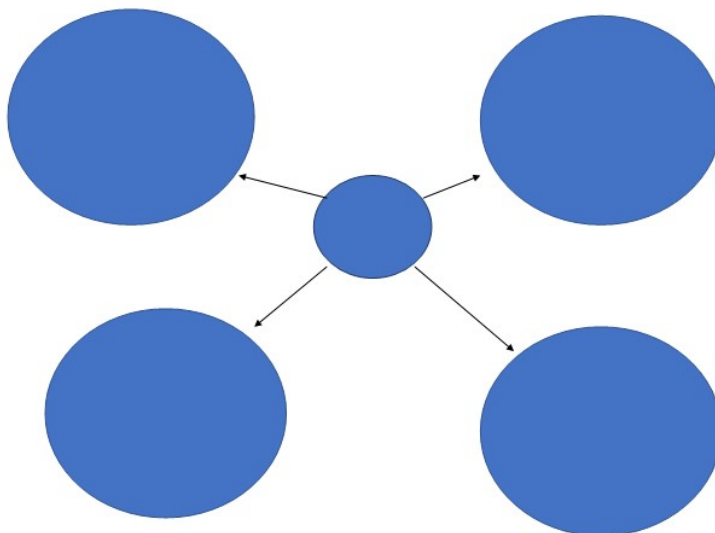
Αναρωτηθείτε και απαντήστε στις ερωτήσεις συμπληρώνοντας τον πίνακα:

Σε ποιο δικαίωμα αναφέρεται το κείμενο;	
Το πρόσωπο που αφηγείται απόλαυσε ή στερήθηκε αυτό το δικαίωμα;	
Υπάρχουν παιδιά που στερούνται αυτό το δικαίωμα;	
Γιατί άραγε συμβαίνει αυτό;	

Β. Χωριστείτε σε ομάδες και συγκεντρώστε όσες περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε για τα δικαιώματα των παιδιών μέσα από την ενότητα 13 του βιβλίου Γλώσσας (γ' τεύχος) με τίτλο «Όλοι διαφορετικοί, όλοι ίσοι». Ταξινομήστε τα δικαιώματα που θα βρείτε σε κατηγορίες με τη μορφή ενός πίνακα με στήλες.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ	ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Γ. Αναπαραστήστε τα δικαιώματα των παιδιών που εντοπίσατε με τη μορφή ενός εννοιολογικού χάρτη σε μορφή «αράχνης»:

Παρατηρητήριο δικαιωμάτων στη γειτονιά μας - Φύλλο εργασίας 2:

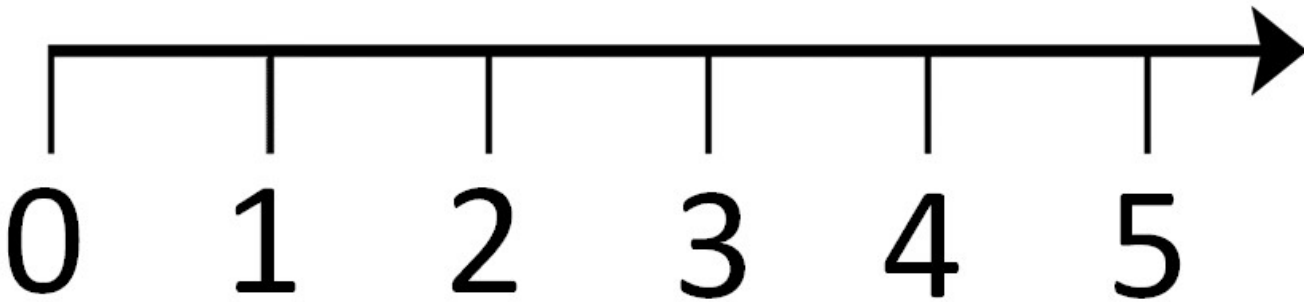
Τι σε κάνει να το λες;

Παρατηρήστε προσεκτικά τις εικόνες. Κατά πόσο σχετίζονται με περιπτώσεις παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων; Συμπληρώστε τον πίνακα προσπαθώντας να δώσετε ακριβείς εξηγήσεις:

ΕΙΚΟΝΑ	Ποιο δικαίωμα παραβιάζεται;	Τι σε κάνει να το λες;
 <p>(Βιβλίο Γλώσσας, γ' τεύχος, σελ. 33)</p>		
 <ul style="list-style-type: none">• Θα πηγαίναμε σ' αυτήν την παραλία για μπάνιο; Ναι ή όχι και για ποιους λόγους;• Τι δυσκολίες αντιμετωπίζουν τα ζώα και τα φυτά που ζουν σ' αυτά τα οικοσυστήματα της ακτής και της θάλασσας; <p>(Βιβλίο Μελέτης Περιβάλλοντος, σελ. 79)</p>		
 <p>(Βιβλίο Γλώσσας, γ' τεύχος, σελ. 33)</p>		

Παρατηρητήριο δικαιωμάτων στη γειτονιά μας - Φύλλο εργασίας 3: Κλίμακα πολυπλοκότητας

Μελετήστε το κεφάλαιο 7: Ο τόπος μας: Μέρη με ιστορία στην Ενότητα 1: Ελλάδα – Η χώρα μας στο βιβλίο της Μελέτης Περιβάλλοντος της Δ' Δημοτικού. Γράψτε σε αυτοκόλλητα χαρτάκια ποια στοιχεία ακριβώς μπορούν να ερευνηθούν οι μαθητές μιας τάξης στο τοπικό τους περιβάλλον. Βαθμολογήστε σε μια κλίμακα πολυπλοκότητας από το 1 (απλό) ως το 5 (πολύ σύνθετο) πόσο δύσκολο είναι να γίνει αυτή η έρευνα στη δική σας γειτονιά. Κολλήστε τα χαρτάκια με τις απόψεις σας στην παρακάτω «γραμμή γνώμης». Αιτιολογήστε την άποψή σας: «Γιατί μου φαίνεται πολύπλοκο;». Όταν κολληθούν όλα τα αυτοκόλλητα χαρτάκια, συζητάμε όλοι μαζί.

**Παρατηρητήριο δικαιωμάτων στη γειτονιά μας - Φύλλο εργασίας 4:
Βλέπω, σκέφτομαι, αναρωτιέμαι**

Α. Παρατηρήστε προσεκτικά την εικόνα και συμπληρώστε τον πίνακα έχοντας υπόψη ότι αναφερόμαστε σε κάποιο δικαίωμα:

(Βιβλίο Μελέτης Περιβάλλοντος, σελ. 84)

ΤΙ ΒΛΕΠΩ	ΤΙ ΣΚΕΦΤΟΜΑΙ	ΤΙ ΑΝΑΡΩΤΙΕΜΑΙ

Β. Παρατηρήστε προσεκτικά την εικόνα και συμπληρώστε τον πίνακα έχοντας υπόψη ότι αναφερόμαστε σε κάποιο δικαίωμα:

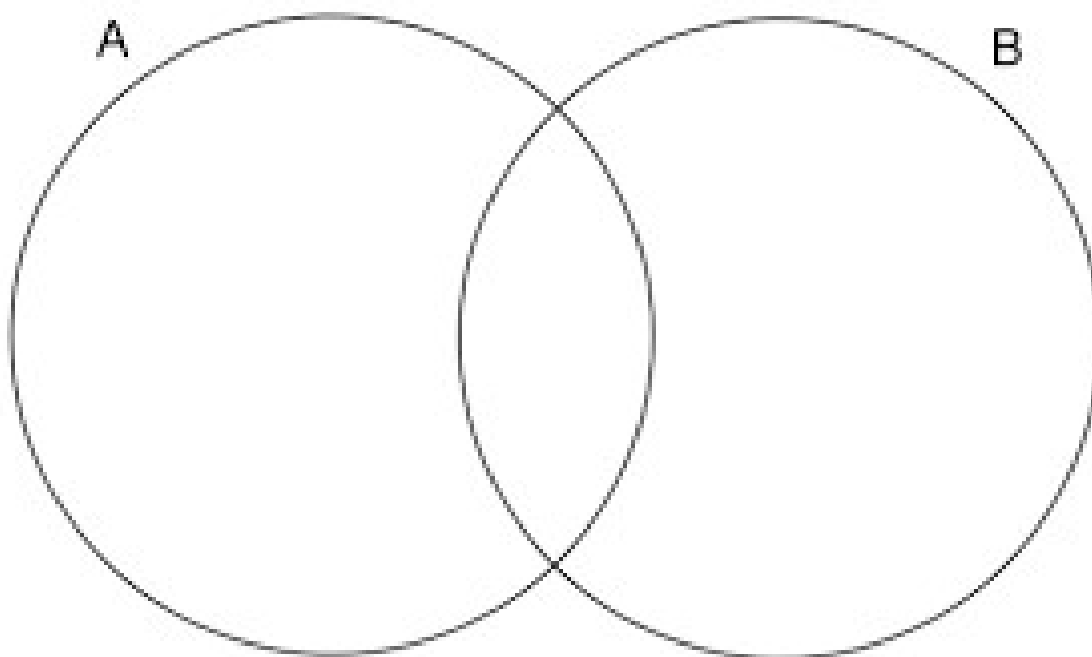

(Βιβλίο Μελέτης Περιβάλλοντος, σελ. 94)

ΤΙ ΒΛΕΠΩ	ΤΙ ΣΚΕΦΤΟΜΑΙ	ΤΙ ΑΝΑΡΩΤΙΕΜΑΙ

**Παρατηρητήριο δικαιωμάτων στη γειτονιά μας - Φύλλο εργασίας 5:
Διατύπωση γνώμης**

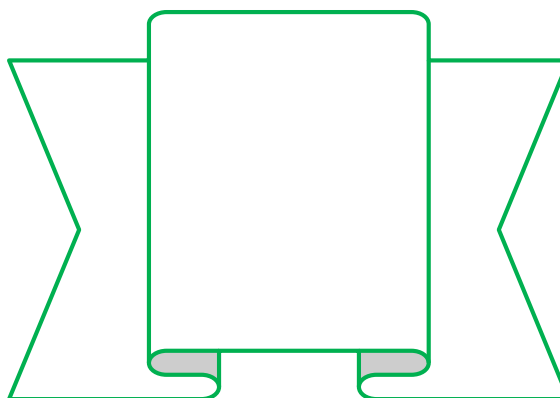
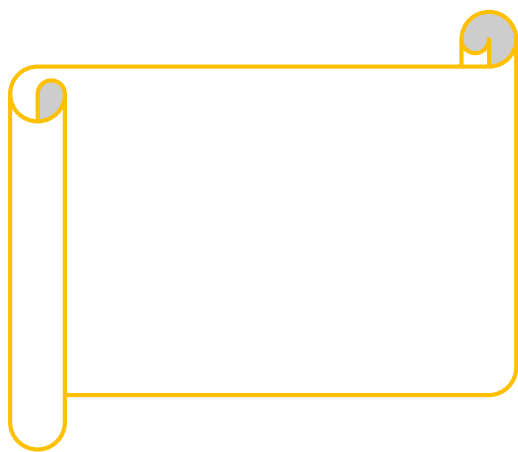
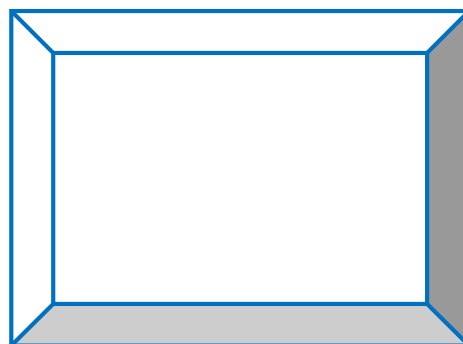
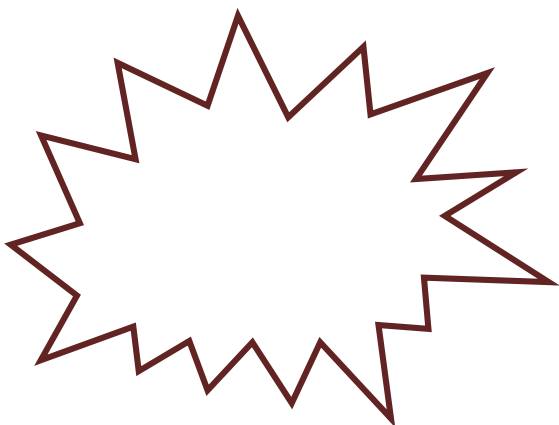
A. Εργαλείο διαλόγου «διατύπωσης γνώμης». Κάθε μαθητής και κάθε μαθήτρια γράφει το όνομά του/της μέσα στον κύκλο A εφόσον συμφωνεί και μέσα στον κύκλο B εφόσον διαφωνεί. Όσοι και όσες δεν είναι σίγουροι, γράφουν το όνομά τους ενδιάμεσα. Η φράση με την οποία χρειάζεται να πείτε αν συμφωνείτε ή διαφωνείτε είναι: «Είναι δικαίωμά μου να μπαίνω πρώτος στη γραμμή, όταν κάνουμε γυμναστική».

B. Κάθε μαθητής/τρια αιτιολογεί την άποψή του/της χρησιμοποιώντας κατάλληλα επιχειρήματα και λεξιλόγιο για να διατυπώσει τη γνώμη του/της όσο πιο ξεκάθαρα γίνεται (Προσωπικά θεωρώ..., Από την πλευρά μου διαφωνώ, διότι... Κατά τη γνώμη μου όμως... Για παράδειγμα... Κάποιοι υποστηρίζουν ότι...).

**Παρατηρητήριο δικαιωμάτων στη γειτονιά μας - Φύλλο εργασίας 6:
Τίτλοι (Ολομέλεια)**

Ρωτήστε τους συμμαθητές/τριές σας ή άλλα παιδιά του σχολείου ποιο δικαίωμα παραβιάζεται συστηματικά στη γειτονιά, ποιος φορέας υπάρχει για την προστασία αυτού του δικαιώματος, πώς ζητάμε τις υπηρεσίες του και με ποιον τρόπο αυτός ο φορέας παρεμβαίνει. Μελετήστε με προσοχή τις απαντήσεις των παιδιών της γειτονιάς σας. Προσπαθήστε να τις ομαδοποιήσετε καταγράφοντας «Τίτλους» για κάθε κατηγορία. Γράψτε τους τίτλους στα ακόλουθα πλαίσια σημειώνοντας δίπλα τον αριθμό των απαντήσεων κάθε κατηγορίας

Παρατηρητήριο δικαιωμάτων στη γειτονιά μας - Φύλλο εργασίας 7:
 Βλέπω, σκέφτομαι, αναρωτιέμαι

(Βιβλίο Γλώσσας Δ' Δημοτικού, γ' τεύχος, σελ. 40)

Α. Βλέπω την παραπάνω εικόνα και συμπληρώνω τον πίνακα:

Ονόμασε τι ακριβώς βλέπεις στην αφίσα	
Μέτρησε πόσα μηνύματα περιέχει η αφίσα	
Προσδιόρισε τον φορέα που έχει δημιουργήσει την αφίσα	

Β. Σκέφτομαι για την παραπάνω εικόνα και συμπληρώνω τον πίνακα:

Διατύπωσε σε μια φράση ποιο είναι το μήνυμα της αφίσας	
Πώς αλληλεπιδρούν τα στοιχεία της αφίσας για να περάσουν το μήνυμα αυτό;	
Τι έχει συζητηθεί σε προηγούμενα εργαστήρια σχετικό με την αφίσα;	

Γ. Αναρωτιέμαι με αφορμή την αφίσα και συμπληρώνω τον πίνακα:

	1 (καθόλου)	2 (λίγο)	3 (μέτρια)	4 (πολύ)	5 (πάρα πολύ)
Αναρωτιέμαι αν η αφίσα μεταδίδει καλύτερα το μήνυμα από ένα κείμενο.					
Αναρωτιέμαι αν είναι εύκολο να φτιάξουμε δικές μας αφίσες.					
Αναρωτιέμαι αν είναι εύκολο να βρούμε δικά μας συνθήματα για την αφίσα μας.					
Αναρωτιέμαι αν οι ψηφιακές αφίσες μεταδίδουν το μήνυμα που θέλουμε ευκολότερα από τις έντυπες.					
Αναρωτιέμαι αν είναι εύκολο να κάνουμε γνωστές τις αφίσες μας σε πολύ κόσμο.					

ΦΥΛΛΟ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΗ

ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ

1. Αποτίμηση δεξιοτήτων «Κριτικής Σκέψης» (γράφω σε κάθε σειρά έναν από τους αριθμούς 1-4 εκτιμώντας τι μπορώ να κάνω μετά τη μαθησιακή αποστολή)

Δείκτες δεξιοτήτων κριτικής σκέψης	1 <i>(αρχόμενη)</i>	2 <i>(αναπτυσσόμενη)</i>	3 <i>(ικανοποιητική)</i>	4 <i>(εξαιρετική)</i>
Μπορώ να προσδιορίζω βασικά ανθρώπινα δικαιώματα				
Μπορώ να συμπεραίνω πότε μία περίπτωση αποτελεί παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο τοπικό μου περιβάλλον				
Μπορώ να αιτιολογώ την ανάγκη τήρησης των δικαιωμάτων στον τόπο μου				
Μπορώ να εκτιμήσω ποιες προτάσεις για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι εφικτές και αποτελεσματικές για τον τόπο μου				
Μπορώ να αναλύω τα πλεονεκτήματα των ρουτινών σκέψης στην υλοποίηση των εργαστηρίων της μαθησιακής αποστολής				

2. Αποτίμηση δεξιοτήτων «Συνεργασίας» (σημειώνω με ν για να δείξω αν συμφωνώ ή διαφωνώ με τις προτάσεις)

Δείκτες δεξιοτήτων συνεργασίας	ΝΑΙ √	ΟΧΙ √	ΣΧΟΛΙΑ
Όλα τα μέλη της ομάδας συμμετείχαμε ενεργά στις εργασίες.			
Συνεργαστήκαμε για να πετύχουμε κοινούς στόχους			
Αναλάβαμε δράση με αμοιβαίο και οργανωμένο τρόπο			
Οι διαφωνίες στην ομάδα επιλύθηκαν με εποικοδομητικό τρόπο			
Αισθανθήκαμε υπεύθυνοι για την ποιότητα της ομαδικής δουλειάς			
Νιώσαμε ικανοποίηση από το αποτέλεσμα του ομαδικού έργου			
Επιθυμούμε να διατηρήσουμε τη συνεργασία της ομάδας και σε άλλες δραστηριότητες/ μαθήματα			

ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ

1. Αποτίμηση δεξιοτήτων «Κριτικής Σκέψης» (εκτιμώ κάθε δεξιότητα της τάξης συνολικά μετά τη μαθησιακή αποστολή)

Δείκτες δεξιοτήτων κριτικής σκέψης	1 <i>(αρχόμενη)</i>	2 <i>(αναπτυσσόμενη)</i>	3 <i>(ικανοποιητική)</i>	4 <i>(εξαιρετική)</i>
Μπορούν να προσδιορίζουν βασικά ανθρώπινα δικαιώματα				
Μπορούν να συμπεραίνουν πότε μία περίπτωση αποτελεί παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο τοπικό τους περιβάλλον				
Μπορούν να αιτιολογούν την ανάγκη τήρησης των δικαιωμάτων στον τόπο τους				
Μπορούν να εκτιμούν ποιες προτάσεις για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι εφικτές και αποτελεσματικές για τον τόπο τους				
Μπορούν να αναλύουν τα πλεονεκτήματα των ρουτινών σκέψης στην υλοποίηση των εργαστηρίων της μαθησιακής αποστολής				

2. Αποτίμηση δεξιοτήτων «Συνεργασίας» (εκτιμώ το επίπεδο συνεργασίας των ομάδων συνολικά κατά τη μαθησιακή αποστολή)

Δείκτες δεξιοτήτων συνεργασίας	ΝΑΙ ✓	ΟΧΙ ✓	ΣΧΟΛΙΑ
Όλα τα μέλη κάθε ομάδας συμμετείχαν ενεργά στις εργασίες			
Όλες οι ομάδες συνεργάστηκαν για να πετύχουν κοινούς στόχους			
Οι μαθητές ανέλαβαν δράση με αμοιβαίο και οργανωμένο τρόπο			
Οι διαφωνίες στις ομάδες επιλύονταν με εποικοδομητικό τρόπο			
Αισθάνθηκαν υπεύθυνοι για την ποιότητα της ομαδικής δουλειάς			
Ένωσαν ικανοποίηση από το αποτέλεσμα του ομαδικού έργου			
Επιθυμούν να διατηρήσουν τη συνεργασία της ομάδας και σε άλλες δραστηριότητες/ μαθήματα			

3. Αποτίμηση δεξιοτήτων «Δημιουργικότητας» (κυκλώνω σε κάθε σειρά έναν χαρακτηρισμό εκτιμώντας τη συνολική δημιουργικότητα των μαθητών κατά τη μαθησιακή αποστολή)

Δείκτες δεξιοτήτων δημιουργικότητας	1 <i>(αρχόμενη)</i>	2 <i>(αναπτυσσόμενη)</i>	3 <i>(ικανοποιητική)</i>	4 <i>(εξαιρετική)</i>
Περιέργεια	δεν επιδεικνύουν ιδιαίτερη περιέργεια να παρατηρήσουν την εφαρμογή των δικαιωμάτων στη γειτονιά και η προσοχή τους είναι επιφανειακή	επιδεικνύουν μέτρια περιέργεια να παρατηρήσουν την εφαρμογή των δικαιωμάτων στη γειτονιά και η προσοχή τους εστιάζει σε εμφανή δεδομένα	επιδεικνύουν περιέργεια να παρατηρήσουν την εφαρμογή των δικαιωμάτων στη γειτονιά και προσπαθούν εντοπίσουν δεδομένα	επιδεικνύουν έντονη περιέργεια να παρατηρήσουν την εφαρμογή των δικαιωμάτων στη γειτονιά και εστιάζουν την προσοχή στην ανακάλυψη νέων δεδομένων
Πρωτοτυπία	δεν επιλέγουν πρωτότυπα μέσα και υλικά για να συνεισφέρουν σε λύσεις για την προστασία των δικαιωμάτων	επιλέγουν ελάχιστα πρωτότυπα μέσα και υλικά για να συνεισφέρουν σε λύσεις για την προστασία των δικαιωμάτων	επιλέγουν πρωτότυπα μέσα και υλικά για να συνεισφέρουν σε λύσεις για την προστασία των δικαιωμάτων	επιλέγουν εξαιρετικά πρωτότυπα μέσα και υλικά για να συνεισφέρουν σε λύσεις για την προστασία των δικαιωμάτων
Φαντασία	δεν διαθέτουν καμία φαντασία στη διατύπωση παρεμβάσεων που μπορούν να αναπτυχθούν στη γειτονιά για την προστασία των δικαιωμάτων	διαθέτουν μέτρια φαντασία στη διατύπωση παρεμβάσεων που μπορούν να αναπτυχθούν στη γειτονιά για την προστασία των δικαιωμάτων	διαθέτουν φαντασία στη διατύπωση παρεμβάσεων που μπορούν να αναπτυχθούν στη γειτονιά για την προστασία των δικαιωμάτων	διαθέτουν ζωντανή φαντασία στη διατύπωση παρεμβάσεων που μπορούν να αναπτυχθούν στη γειτονιά για την προστασία των δικαιωμάτων
Επινοητικότητα	δεν επινοούν κριτήρια για την επίλυση ενός προβλήματος δικαιωμάτων στη γειτονιά	επινοούν συνηθισμένα κριτήρια για την επίλυση ενός προβλήματος δικαιωμάτων στη γειτονιά	επινοούν κριτήρια για την επίλυση ενός προβλήματος δικαιωμάτων στη γειτονιά	επινοούν πετυχημένα κριτήρια για την επίλυση ενός προβλήματος δικαιωμάτων στη γειτονιά

ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΜΑΘΗΤΗ
(εναλλακτικός τρόπος αποτίμησης)

Αποτίμηση δεξιοτήτων «Δημιουργικότητας»

Δείκτες δεξιοτήτων δημιουργικότητας	Μαθητής 1	Μαθητής 2	Μαθητής 3	Μαθητής 4	Μαθητής 5	Μαθητής 6
Επιδεικνύει έντονη περιέργεια να παρατηρήσει την εφαρμογή των δικαιωμάτων στη γειτονιά και εστιάζει την προσοχή στην ανακάλυψη νέων δεδομένων						
Επιλέγει πρωτότυπα μέσα και υλικά για να συνεισφέρει σε λύσεις για την προστασία των δικαιωμάτων						
Διαθέτει ζωντανή φαντασία στη διατύπωση παρεμβάσεων που μπορούν να αναπτυχθούν στη γειτονιά για την προστασία των δικαιωμάτων						
Επινοεί κριτήρια για την επίλυση ενός προβλήματος δικαιωμάτων στη γειτονιά						

ΦΥΛΛΟ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΗ

ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Αποτίμηση δεξιοτήτων μάθησης (γράφω σε κάθε σειρά έναν από τους αριθμούς 1-4 κρίνοντας τις προσωπικές ικανότητες που ανέπτυξα κατά τη μαθησιακή αποστολή)

ΣΕΒΑΣΜΟΣ-ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ-ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ-ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ				
Κατά τη διάρκεια της μαθησιακής αποστολής κατάφερα να:	1 ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	2 ΠΟΛΥ	3 ΜΕΤΡΙΑ	4 ΛΙΓΟ
Σέβομαι τους άλλους και τους δίνω χώρο να εκφράζονται				
Σέβομαι όσους έχουν διαφορετικές απόψεις από εμένα				
Όταν εργάζομαι ως μέλος μιας ομάδας, ενημερώνω τους άλλους για τυχόν συναφείς ή χρήσιμες πληροφορίες				
Ενθαρρύνω τα μέλη της ομάδας ώστε να επιτυγχάνονται οι κοινοί στόχοι				
Μπορώ να βρίσκω εναλλακτικές λύσεις για την επίλυση των συγκρούσεων				
Μπορώ να διαχειρίζομαι το άγχος σε περιπτώσεις συγκρούσεων				
Μπορώ να εκφράζω καθαρά τις σκέψεις μου για ένα πρόβλημα				
Ρωτώ ζητώντας διευκρινίσεις για τις απόψεις των άλλων				
ΑΚΡΟΑΣΗ-ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ-ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΜΑΘΗΣΗ				
Ακούω προσεκτικά τους άλλους				
Μπορώ να ακούω αποτελεσματικά, ώστε να αποκρυπτογραφώ τα νοήματα και τις προθέσεις του άλλου				
Αντιμετωπίζω καλά τις απρόβλεπτες καταστάσεις				
Μπορώ να αξιολογώ την ποιότητα της δικής μου δουλειάς				
Μπορώ να επιλέγω τις πιο αξιόπιστες από τις διαθέσιμες πηγές πληροφόρησης ή συμβουλών				
Κατανόω και ολοκληρώνω τα καθήκοντά μου χωρίς άμεση εποπτεία				
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ-ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ & ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ				
Μπορώ να εξηγήω γιατί ο καθένας οφείλει να σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα των άλλων				
Μπορώ να δεχτώ ότι η δική μου άποψη για τον κόσμο είναι μόνο μία από τις πολλές				
Μπορώ να εξηγήω τη σχέση ανάμεσα στα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία, την ειρήνη και την ασφάλεια				
Μπορώ να αναγνωρίζω τις ομοιότητες και τις διαφορές ανάμεσα σε καινούργιες πληροφορίες				
Χρησιμοποιώ αποδεικτικά στοιχεία για να στηρίζω τις απόψεις μου				
Σκέφτομαι κατά πόσον οι πληροφορίες που χρησιμοποιώ είναι σωστές				

ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Αποτίμηση δεξιοτήτων μάθησης (αποτιμώ τις συνολικές ικανότητες των μαθητών κατά τη μαθησιακή αποστολή)

ΣΕΒΑΣΜΟΣ-ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ-ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ-ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ				
Κατά τη διάρκεια της μαθησιακής αποστολής κατάφεραν να:	1 <i>(αρχόμενη)</i>	2 <i>(αναπτυσσόμενη)</i>	3 <i>(ικανοποιητική)</i>	4 <i>(εξαιρετική)</i>
Σέβονται τους άλλους και να τους δίνουν χώρο να έκφρασης				
Σέβονται όσους έχουν διαφορετικές απόψεις				
Όταν εργάζονται ως μέλη μιας ομάδας, ενημερώνουν τους άλλους για τυχόν συναφείς ή χρήσιμες πληροφορίες				
Ενθαρρύνουν τα μέλη της ομάδας ώστε να επιτυγχάνονται οι κοινοί στόχοι				
Μπορούν να βρίσκουν εναλλακτικές λύσεις για την επίλυση των συγκρούσεων				
Μπορούν να διαχειρίζονται το άγχος σε περιπτώσεις συγκρούσεων				
Μπορούν να εκφράζουν καθαρά τις σκέψεις τους για ένα πρόβλημα				
Ρωτούν ζητώντας διευκρινίσεις για τις απόψεις των άλλων				
ΑΚΡΟΑΣΗ-ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ-ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΜΑΘΗΣΗ				
Ακούνε προσεκτικά τους άλλους				
Μπορούν να ακούνε αποτελεσματικά, ώστε να αποκρυπτογραφήσουν τα νοήματα και τις προθέσεις του άλλου				
Αντιμετωπίζουν καλά τις απρόβλεπτες καταστάσεις				
Μπορούν να αξιολογούν την ποιότητα της δικής τους δουλειάς				
Μπορούν να επιλέγουν τις πιο αξιόπιστες από τις διαθέσιμες πηγές πληροφόρησης ή συμβουλών				
Κατανοούν και ολοκληρώνουν τα καθήκοντά τους χωρίς άμεση εποπτεία				
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ-ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ & ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ				
Μπορούν να εξηγούν γιατί ο καθένας οφείλει να σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα των άλλων				
Μπορούν να δεχτούν ότι η δική τους άποψη για τον κόσμο είναι μόνο μία από τις πολλές				
Μπορούν να εξηγούν τη σχέση ανάμεσα στα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία, την ειρήνη και την ασφάλεια				
Μπορούν να αναγνωρίζουν τις ομοιότητες και τις διαφορές ανάμεσα σε καινούργιες πληροφορίες				
Χρησιμοποιούν αποδεικτικά στοιχεία για να στηρίζουν τις απόψεις τους				
Σκέφτονται κατά πόσον οι πληροφορίες που χρησιμοποιούν είναι σωστές				

ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΜΑΘΗΤΗ
(εναλλακτικός τρόπος αποτίμησης)

Αποτίμηση δεξιοτήτων «Ακρόασης και παρατήρησης»

Δείκτες δεξιοτήτων ακρόασης και παρατήρησης	Μαθητής 1	Μαθητής 2	Μαθητής 3	Μαθητής 4	Μαθητής 5	Μαθητής 6
Ακούει προσεκτικά τους άλλους						
Ακούει προσεκτικά τις διαφορετικές απόψεις						
Μπορεί να ακούει αποτελεσματικά, ώστε να αποκρυπτογραφεί τα νοήματα και τις προθέσεις του άλλου						
Δίνει προσοχή σε όσα οι άλλοι υπονοούν αλλά δεν λένε						
Παρακολουθεί τις χειρονομίες των ομιλητών και συνολικά τη γλώσσα του σώματος, ώστε να μπορεί να διαπιστώνει το νόημα των λόγων τους						
Παρατηρεί πώς άνθρωποι με άλλους πολιτισμικούς δεσμούς αντιδρούν στην ίδια κατάσταση						